

не ни дава основание да твърдимъ, че тъкъ сѫ били действително комитетски хора, т. е. че въ Севлиево е имало Комитетъ. Защо да не допуснемъ, напримеръ, че тъкъ сѫ били само лично познати и съидейници на Левски? Но това ще видимъ следъ малко.

Спомняйки си читателя казаното по-горе отъ насъ, какво че единъ отъ революционните агитатори и апостоли въ Севлиево е билъ и В. Левски, може би, въ недоумение ще се запита; защо тогава последния не е успѣлъ да състави Комитетъ? Коя е била причината? Защото — отговаряме ние — по всичко изглежда, че Левски тукъ не ще да е намѣрилъ почва, годна срѣда за активна революционна дѣйност. Но какъ така — ще ни се възрази, — когато по онова време комитетъ никнѣха като гѣби по прогнилото тѣло на Европейска Турция, пѣкъ и Севлиево бѣше тъй близко до центъра на Революционната дѣйност — Ловечъ?! При това, въ Търново, Габрово, Ново-село, Троянъ, Тетевенъ, Орхане и прочее градове и села да има комитети, а въ Севлиево, сравнително голѣмъ градъ, да нѣма! Не е ли, наистина, малко странно това?! Право е, читателю; тая странность изпитваме и ние; още по-вече, че Севлиево не е родило поне единъ закоравялъ чорбаджия, турско мекере, който да е билъ трънъ въ очите на по-събуденитѣ и интелигентни българи, отъ когото последнитѣ да сѫ се особено боели.

Какъ да си обяснимъ тогава — ще повторимъ пакъ — тоя страненъ и необикновено чуденъ фактъ? Въ случаи, за насъ има само едно обяснение: събитията презъ 1867 и 1868 г. въ горицата Пустия и Канлѫ дере! т. е. сражението на филипъ Тотя при с. Върбовка и онова на Хаджи Димитра и Стефана Караджа при Канлѫ-дере, и подавляющето море отъ турци въ околията, срѣдъ което българитѣ сѫ били съвсемъ малка и незначителна частъ¹⁾)

Вижда се, непосредствената близостъ на севлиевци съ мѣстата, гдѣто сѫ се разиграли горнитѣ страшни събития (нѣкои отъ севлиевцитѣ сѫ дори видѣли ужаса на боеветѣ и ефекта отъ надоженитѣ екзекуции на Сухиндолъ, Върбовка и др. села), е повлияла на духа на последнитѣ, да не изпадатъ тъй скоро въ патриотически делириумъ.

Но както и да е. Комитетъ, обаче, ако и да не е билъ основанъ отъ Левски въ Севлиево, то първото семе на народната ни свобода тукъ е било постѣяно пакъ отъ него. Ако Левски не билъ успѣлъ да състави комитетъ, то

¹⁾ Въ града българитѣ сѫ били почти наравно съ турцитѣ, а въ околията отъ 30 — 40 села, както изтѣкнахме и на друго място, само 5 — 6 сѫ били български — останалитѣ били чисто турски.